

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Scrúdú Deiridh na Sraithe Sóisearaí, 2022

Gaeilge T2

Ardleibhéal

Déardaoin 9 Meitheamh

Maidin 9:30 - 11:30

270 marc

Scrúduimhir

--	--	--	--	--

Lá agus Mí do Bhreithe

--	--	--	--

Mar shampla, cuirtear
3 Feabhra isteach mar 0302

Stampa an Ionaid

--

Móriomlán na n-iomlán bun
leathanaigh

Caithfidh an marc thuas a bheith mar an
gcéanna leis an marc **iomlán** thall.

Don Scrúdaitheoir

Roinn	Ceist	Scrúd.	Scrúd. C.
A	1		
	2		
	3		
B	4		
	5		
	6		
	7		
	8		
	9		
	10		
Iomlán			
Grád			

Treoracha

Tá **dhá** roinn sa pháipéar seo.

Roinn A	45 marc	Cluastuiscint	3 cheist
Roinn B	225 marc	Léamh, Ceapadóireacht agus Litríocht	7 gceist

Freagair gach ceist.

Bíodh na freagraí i nGaeilge ach amháin nuair nach gá é sin.

Níl gach ceist ar cómharc. Luaitear líon na marcanna atá ag gabháil le gach ceist ag barr na ceiste.

Scríobh do chuid freagraí sna spásanna atá ar fáil dóibh sa fhreagarleabhar seo. Ní gá go mbainfeá úsáid as an spás ar fad atá ar fáil. Tá spás sa bhreis i gcúl an fhreagarleabhair. Lipéadaigh aon obair bhreise go soiléir le huimhir na ceiste agus leis an gcuid den cheist.

Ceist 1

(15 mharc)

Cloisfidh tú píosa cainte sa cheist seo. Cloisfidh tú an píosa cainte **faoi dhó**. Beidh sos ann leis na freagraí a scríobh tar éis na chéad éisteachta agus tar éis an dara héisteacht.

(a) Cén bhliain ina bhfuil Áine ar scoil? Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

An chéad bhliain ☐

An dara bliain ☐

An tríú bliain ☐

(b) Luaigh spórt **amháin** a imríonn Áine.

(c) Cén scór a fuair Áine sa chluiche anuraidh?

(d) Cad a tharla d'Áine roimh dheireadh an chluiche?

Ceist 2**(15 mharc)**

Cloisfidh tú fógra sa cheist seo. Cloisfidh tú an fógra **faoi dhó**. Beidh sos ann leis na freagraí a scríobh tar éis na chéad éisteachta agus tar éis an dara héisteacht.

(a) Cá háit a bhfuil Áras an Cheoil?

(b) Cad a bheidh ar siúl idir 6.30 – 8.00 p.m. ag Altan agus ag ceoltóirí an bhaile?
Cuir **tic (✓)** leis an bhfreagra ceart.

Ranganna ceoil ☐

Físeán ceoil ☐

Seisiún ceoil ☐

(c) Ainmnigh **dhá** uirlis cheoil atá luaite.

1:
2:

(d) Cé mhéad a chosnóidh cúig rang ceoil?

Ceist 3

(15 mharc)

Cloisfidh tú comhrá sa cheist seo. Cloisfidh tú an comhrá **faoi dhó**. Cloisfidh tú an comhrá ó thús deireadh an chéad uair. Ansin cloisfidh tú ina **dhá** mhír é. Beidh sos ann leis na freagraí a scríobh tar éis gach míre díobh.

Mír 1

- (a) Cé mhéad airgid atá á lorg ag Ruairí?
Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

- €8 ☐
€18 ☐
€80 ☐
€88 ☐

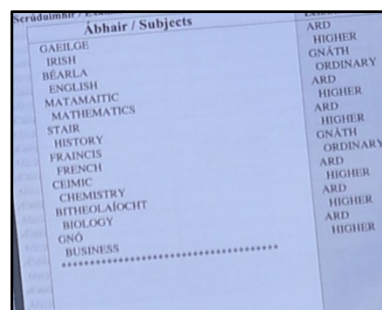

- (b) Cén fáth a bhfuil airgead á lorg ag Ruairí?

Mír 2

- (c) Luaigh **dhá** ábhar a bhfuair Ruairí teip iontu.

1:
2:

- (d) Scríobh síos rud **amháin** a dhéanfaidh Ruairí má thugann a Mham seans eile dó.

Ceist 4

(65 marc)

Léigh an sliocht thíos agus freagair na ceisteanna ar fad a ghabhann leis.

Comórtas amhránaíochta Gaeilge ar RTÉ 2FM

1. Bhí an comórtas ‘Amhrán Tí’ á reáchtáil mar chuid de Gaeltacht X le dhá shamhradh anuas. An aidhm a bhí leis ná eispéireas fíorúil Gaeltachta a chur ar fáil do dhéagóirí nach ndeachaigh chun na Gaeltachta in 2020 ná in 2021 de bharr Covid-19. Ba é Conradh na Gaeilge i gcomhpháirt leis an gclár raidió *Breakfast with Doireann, Donncha & Carl* ar RTÉ 2FM a chuir an comórtas amhránaíochta ar siúl anuraidh. Iarradh ar amhránaithe óga amhráin nuachumtha Ghaeilge, nó leaganacha Gaeilge d’amhráin Bhéarla, a chanadh, a thaifeadadh agus a sheoladh isteach don chomórtas ‘Amhrán Tí’.

2. Bhí rogha ag na hiarrthóirí amhrán a chanadh ina n-aonar nó i ngrúpa. Bhí orthu cloí leis an scaradh sóisialta le linn an taifeadta de bharr Covid-19. Ba í Ola Majekodunmi a bhí mar chomhfhreagraí Gaeltacht X leis an gclár *Breakfast with Doireann, Donncha & Carl*. Bhí Raidió Rí-Rá, an stáisiún raidió a bhfuil go leor éisteoirí óga aige, ag tacú leis an gcomórtas chomh maith. Chuidigh siad leis an ngearrliosta a roghnú gach seachtain. Seinneadh rogha na n-amhrán ar RTÉ 2FM gach maidin Chéadaoin. Ansin osclaíodh pobalbhreith phoiblí ar chuntas Gaeltacht X (@gaeltachtx) ar *Instagram*. Bhí 24 uair an chloig ansin ag na héisteoirí agus ag na leantóirí, vóta a chaitheamh ar son an amhráin ab fhearr leo sular fógraíodh an buaiteoir ar maidin Déardaoin.

3. Bhí duais €300 ann do bhuaiteoir na seachtaine agus bhí duais €1,000 ann do bhuaiteoir an chomórtais. Dúirt láithreoirí an chlár nuair a bhí an comórtas á fhógairt, gur mhinic a chan siad féin amhrán tí le linn a gcuid ama mar scoláirí samhraidh sa Ghaeltacht. ‘Is iontach an rud é gur féidir lenár gclár agus Gaeltacht X an deis seo a thabhairt do dhaoine óga atá ag cailleadh amach ar eispéireas an choláiste samhraidh. Is iad cruthaitheacht, spiorad agus craic na tréithe a bheidh á lorg againn sna hamhráin ar fad. Tá sé tábhachtach go mbeadh píosa spraoi ag na hamhránaithe agus nach mbeadh aon bhrú orthu’.

4. Dúirt Síomha Ní Ruairc ó Chonradh na Gaeilge, atá i mbun an fheachtais Gaeltacht X, go raibh áthas an domhain uirthi an comórtas ‘Amhrán Tí’ a reáchtáil i gcomhpháirt leis an gclár raidió *Breakfast with Doireann, Donncha & Carl* ar RTÉ 2FM. ‘Tá Gaeltacht X ag ofráil blaiseadh den eispéireas Gaeltachta do dhéagóirí. Tá comórtais, moltaí ar conas níos mó Gaeilge a úsáid go laethúil, ciorcal comhrá ar líne agus neart ábhar eile ar *Instagram*, *TikTok* agus *Zoom* ag Gaeltacht X,’ a dúirt Síomha Ní Ruairc.

(a) Cén fáth, dar leat, a raibh an comórtas ‘Amhrán Tí’ ar siúl? (Alt 1)

Cuir **tic** (✓) leis an bhfreagra ceart.

Thug an comórtas ‘Amhrán Tí’ eispéireas fíorúil Gaeltachta do scoláirí a d’fhreastail ar choláistí samhraidh in 2020 agus in 2021.

☐

Thug an comórtas ‘Amhrán Tí’ eispéireas fíorúil Gaeltachta do scoláirí mar nach raibh coláistí samhraidh ar siúl in 2020 ná in 2021.

☐

Bhí Doireann, Donncha agus Carl ag freastal ar choláistí samhraidh le dhá bhliain anuas.

☐

(b) Luaigh saghas **amháin** amhráin a bhí inghlactha sa chomórtas 'Amhrán Tí'. (Alt 1)

(c) Cén ról a bhí ag Raidió Rí-Rá? (Alt 2)

(d) Cén ról a bhí ag na héisteoirí agus ag na leantóirí? (Alt 2)

(e) Luaigh **dhá** thréith a bhí á lorg ag na láithreoirí sna hamhráin. (Alt 3)

1:
2:

(f) Luaigh **dhá** imeacht a úsáideann Gaeltacht X chun úsáid na Gaeilge a spreagadh. (Alt 4)

1:
2:

(g) Ar mhaith leat féin páirt a ghlacadh sa chomórtas 'Amhrán Tí'? Tabhair fáth **amháin** le do fhreagra.

(h) Ar mhaith leat féin freastal ar chúrsa Gaeilge sa Ghaeltacht? Tabhair **dhá** fháth le do fhreagra.

Fáth 1:
Fáth 2:

Ceist 5**(40 marc)**

Ainmnigh úrscéal ó **Liosta Téacsanna Dualgaís T2** a ndearna tú staidéar air le linn do chúrsa. Ní mór teideal an úrscéil sin agus ainm an údair a scríobh síos go cruinn.

Teideal an úrscéil:
Ainm an údair:

Ransú smaointe

Úrscéalta

(a) Cad é téama an úrscéil?

(b) Déan cur síos gairid ar eachtra **amháin** a thugann léiriú ar an téama atá luaite agat.

(c) Ar chuir an téama seo áthas nó brón ort? Tabhair cúis **amháin** le do fhreagra.

(d) Is carachtar tú féin san úrscéal atá ainmnithe agat. Scríobh iontráil i do dhialann phearsanta faoi sin. San iontráil luaigh:

- pointe **amháin** eolais faoi do pháirt san úrscéal
- tréith dhearfach *agus* tréith dhiúltach atá agat
- pointe **amháin** eolais faoi charachtar eile
- an rud is fearr leat *agus* an rud is measa leat faoin úrscéal.

[illegible]

Ceist 6

(50 marc)

(Daltaí ar stailc faoin athrú aeráide)

(Lá ag siopadóireacht le mo chairde)

Bhí tú i láthair ag ceann **amháin** de na hócáidí seo thuas. Scríobh alt do pháipéar nuachta faoin lá a bhí agat. San alt luaigh:

- pointe **amháin** faoin áit ina raibh tú
- eachtra dhearfach **amháin** a tharla
- eachtra dhiúltach **amháin** a tharla
- pointe **amháin** faoi na daoine ann
- rud **amháin** a rinne tú féin
- do thuairim féin faoin lá.

Ransú smaointe

Ceist 7**(10 marc)**

Léigh an t-alt thíos dar teideal *An Ghaeltokt*, leathanach atá ar fáil ar ardán *TikTok*. Feicfidh tú go bhfuil bearnaí sa téacs. Lión na bearnaí leis an bhfocal as an liosta thíos is dóigh leat atá ceart. Bí cúramach, tá **dhá** fhocal ann nach bhfuil le húsáid ar chor ar bith.

Cruthaíodh leathanach nua do (1) chainteoirí Gaeilge ar an ardán *TikTok* le déanaí. Bíonn físeáin thopaiciúla nua i _____ (2) ar fáil ansin gach lá anois. Is iad na *GaeTokkers* Conor Ó Lúadhóg, Ruairí Egan, Leah Ní Mhurchú _____ (3) Póilín Nic Géidigh a _____ (4) an leathanach ar dtús. Tá siad _____ (5) an Ghaeilge a chur chun cinn ar an ardán nuálach, físiúil le _____ (6) óga eile a spreagadh leis an teanga a úsáid ar líne.

agus	nGaeilge	de	daoine
ach	thosaigh	ag iarraidh	eile

Ceist 8**(25 marc)**

Roghnaigh dán nó amhrán ó **Liosta Téacsanna Dualgaís T2** le haithris ag ócáid speisialta. Scríobh ríomhphost chuig do chara faoi sin. Scríobh an ríomhphost ar leathanach 13 thall.

I do ríomhphost:

- luaigh an ócáid speisialta
- mínigh an fáth a bhfuil téama an dáin/an amhráin oiriúnach don ócáid speisialta sin
- déan cur síos ar íomhá **amháin** atá ann
- luaigh mothúchán **amháin** atá ann
- luaigh pointe **amháin** eile faoin dán/amhrán.

Ní mór teideal an dáin/an amhráin sin agus ainm an duine a chum, a scríobh síos go cruinn.

Teideal an dáin/an amhráin:
Ainm an duine a chum:

Ransú smaointe

[illegible]

- (a) Tá trí fhocal i gcló trom i ngach ceann de na habairtí thíos. Tá ceann **amháin** de na focail sin ceart. Cuir ciorcal timpeall an fhocail **amháin** sin is dóigh leat atá ceart. Tá **(1)** déanta mar shampla duit.

Lá Idirnáisiúnta na Straoiseog (Emoji)

- (1) **Bhí** / **Bí** / **Bíonn** ceiliúradh ar siúl le déanaí ar Lá Idirnáisiúnta na Straoiseog (Emoji).
- (2) Rinneadh taighde ar ábhar cainte lucht labhartha na Gaeilge ar **an** / **na** / **iad** meáin shóisialta.
- (3) **Bain** / **Baintear** / **Baineann** cainteoirí Gaeilge úsáid as straoiseoga éagsúla gach lá.
- (4) Tá liosta **fad** / **fhad** / **fada** curtha le chéile den 100 straoiseog is coitianta a úsáidtear.
- (5) Is é an 'bualadh bos' 🙌 an straoiseog is fearr leis na **cainteoir** / **gcainteoir** / **cainteoirí** Gaeilge.
- (6) **Bí** / **Bíonn** / **Bítear** an straoiseog seo in úsáid gach lá le moladh a thabhairt do dhaoine.

- (b) Luaigh an straoiseog (emoji) is mó a úsáideann tú féin. Déan cur síos gairid ar an úsáid a bhaineann tú as an straoiseog sin.

Ceist 10**(25 marc)**

Ainmnigh gearrscéal ó **Liosta Téacsanna Dualgaís T2** a ndearna tú staidéar air.
Ní mór teideal an ghearrscéil sin agus ainm an údair a scríobh síos go cruinn.

Teideal an ghearrscéil:
Ainm an údair:

Ransú smaointe

(a) Déan cur síos gairid ar thúis an ghearrscéil nó ar chríoch an ghearrscéil.

(b) Maidir leis an ngearrscéal atá ainmnithe agat, bronn marc as 10 air. Mínigh an fáth ar bhronn tú an marc sin.

Spás breise scríbhneoireachta.

Lipéadaigh gach píosa oibre le huimhir na ceiste agus leis an gcuid den cheist.

[illegible]

Spás breise scríbhneoireachta.

Lipéadaigh gach píosa oibre le huimhir na ceiste agus leis an gcuid den cheist.

[illegible]

Spás breise scríbhneoireachta.

Lipéadaigh gach píosa oibre le huimhir na ceiste agus leis an gcuid den cheist.

[illegible]

Admhálacha

Íomhánna

Na híomhánna ar leathanach 3: www.irishinbritain.org, www.awardtrophysupplier.co.uk
An íomhá ar leathanach 4: www.altan.ie
Na híomhánna ar leathanach 5: www.wikipedia.org, www.examinations.ie
An íomhá ar leathanach 6: www.facebook.ie
An íomhá ar leathanach 8: www.homebase.co.uk
Na híomhánna ar leathanach 10: www.theconversation.com, www.sustainablefashion.earth
An íomhá ar leathanach 12: www.nos.ie
Na híomhánna ar leathanach 14: www.emojipedia.org

Téacsanna

An téacs ar leathanach 6: www.tuairisc.ie
An téacs ar leathanach 12: www.nos.ie

Fógra cóipchirt

D'fhéadfadh sé go bhfuil téacsanna nó íomhánna sa scrúdpháipéar seo nach é Coimisiún na Scrúduithe Stáit úinéir an chóipchirt orthu, agus d'fhéadfadh sé gur athchóiríodh iad, chun críche an mheasúnaithe, gan cead na n-údar a fháil roimh ré. Ullmhaíodh an scrúdpháipéar seo de réir Alt 53(5) den *Acht um Chóipcheart agus Cearta Gaolmhara, (2000)*. Ní údaraítear aon úsáid dá éis chun aon chríche ach amháin chun na críche dá bhfuil sé beartaithe. Ní ghlacann an Coimisiún aon dliteanas as sárú ar bith ar chearta tríú páirtí a eascraíonn as dáileadh ná as úsáid neamhúdaraíthe an scrúdpháipéir seo.

Ná scríobh ar an leathanach seo

Scrúdú Deiridh na Sraithe Sóisearaí – Ardleibhéal

Gaeilge T2

Déardaoin 9 Meitheamh
Maidin 9.30 – 11.30